Ч. 54 (12.420). Львів, вівторок 11. березня 1930. Pocztowa opłata zapłacona ryczałtem. Рік LI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“, Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 27·50 „
Річно 55·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

Відбудова краю в практиці.

Відповідь мін. Матакевича українським послам.

Варшава, дня 7. березня 1930.

Загально відомо, що найбільше знищення в часі світової війни діткнуло українські землі, що є нині під Польщею. Східня Галичина і північно-західні українські землі були кілька літ з ряду тереном воєнних ділань. Знищено зовсім сотні тисячів мешкальних і господарських будинків, знищено безплатними реквізиціями більшість господарського живого і мертвого інвентаря, з великих просторів виселено людність на захід і схід, а саму управну землю знівечено стрілецькими окопами. Населення понесло міліярдові втрати, у великій мірі ще і досі не відроблені.

Австрійська держава мала намір відбудувати при допомозі державних фондів знищені війною частини держави, як це зробила негайно Німеччина в тих частинах східньої Прусії, що їх з початком світової війни заняли хвилево і знищили російські війська. В тій ціли ще в 1915 р. і в слідуючих роках австрійський уряд покликав до життя цілий ряд окремих державних установ, що мали на меті прийти з допомогою у відбудові знищених частин краю і то або безпосередньо безплатною доставою будівельного матеріялу, господарських знарядів і предметів для домашнього вжитку, одіжи і т. д., як також шляхом уділювання воєнного кредиту. Створено краєве заведення відбудови з експозитурами в кожному повіті з великими складами матеріялів і при їх допомові відбудувалося частинно населення в середущих полосах Галичини, що скорше позбулися російської окупації, находилися дальше від фронту в р. 1915 до 1917 р. і не були вповні зрівнані зі землею як напр. села в районі перемиських фортів. Окремі кредитові воєнні банки (для міст і другий загальний) уділювали кредиту всім, що потерпіли в часі війни з тим, що після слів толішнього міністра скарбу д-ра Енгля Австрія цей кредит вважала за зачет на конто заплати воєнного відшкодування і мала його нестягати.

Та все змінилося, коли Польща обняла владу над українськими землями. Вскорі зліквідовано експозитури відбудови, а завдання окремих воєнних кредитових банків переняли дві польські державні установи — Банк Господарства Краєвого і Державний Банк Рільний. Лише вибранці могли користати з кредитової помочі цих обох банків, — бо цілу грошеву силу зужитковано передовсім на цілі кольонізації і військового осадництва на українських землях. Українське населення з державних фондів у відбудові користало тільки вимково, відбудовувалося з правила власним коштом, а на Волині і Поліссі й нині власна акція відбудови ще не закінчена, бо убоге населення не в силі її перевести власними коштами і там ще не всюди зникли нори-землянки.

Що більше, Банк Госп. Краєвого, уфундований засобами бувшого Галицького Банку Краєвого, зачав процесами і екзекуціями стягати давні австрійські воєнні позички, а так само і оба польські державні банки відносно позичок, що їх уділено на справи відбудови. Зокрема робив це львівський відділ Державного Банку Рільного і зачав примусово на терені тернопільського воєвідства стягати від наших селян уділені на відбудову позички.

Довжникам грозили екзекуції та ліцитації і щоби до них не допустити, посли з Українського Соймового Клюбу з тернопільського воєвідства, що головно у своїх північно-західних полосах в часі світової війни потерпіло найбільше, в осени мин. року віднеслися окремим письмом до міністерства публичних робіт з представленням повітової, а навіть шкідливої державної акції в справі відбудови і з домаганням здержання екзекуційного стягання залеглих рат позичок, уділених на відбудову.

На це наше письмо одержав я на днях листа від теперішнього міністра публичних робіт проф. Матакевича з 27. лютого ц. р., який подаю нижче в дословному перекладі.

На письмо Панів Послів з дня 18. IX. 1929 р. в справі стягання позичок — пише міністр — уділених з фонду відбудови краю, заявляю, що випадки екзекуційного стягання залеглих рат позичок, уділених на відбудову, що його зарядженo на жадання відділу Державного Банку Рільного у Львові, мали місце в часі літніх місяців 1929 р. в чотирьох повітах тернопільського воєвідства, а саме: Броди, Камінка Струмилова, Підгайці і Заліщики, разом около 160 випадків.

У тих всіх випадках екзекуція відносилася виключно до тих довжників з фонду відбудови, що не внесли прохань у справі умореня виплачених їм позичок, або також таких, прохання яких воєвідська комісія відбудови полагодила відмовно.

З хвилею видання міністерством публичних робіт заряджения з дня 11. IX. 1929 ч. VIII. 2794/Од. відносно прольонґати до 1. XII. 1930 речинця сплати перших рат позичок, щодо котрих розглядається внески про їх умореня, а також заряджения з дня 11. II. 1930 р. ч. VIII 3407/Од., що містить ближчі пояснення щодо вимог відносно згаданої прольонґати, здержано екзекуційні кроки щодо позичок, котрих сплату прольонґовано до 1. XII. 1930 р., причому це поступування приноровлено також до довжників, що досі не користали з факультативного права зложення подання про умореня позички.

Супроти повищого стану дофнено розпочаті в міжчасі екзекуції.

Міністерство публичних робіт звертає увагу на цю обставину, що в томуж часі, то є літом 1929 р., мали місце численні екзекуції на основі заряджения Державного Банку Рільного з титулу стягання рільних позичок, а також на основі заряджения Банку Господарства Краєвого з титулу стягання рат, уділених свого часу запомог на відбудову в коронах і польських марках через кредитові інституції бувшої австрійської займанщини, що є в адмініструванні Банку Господарства Краєвого.

Ці екзекуції не мають нічого спільного з міністерством публичних робіт і не дотикають фонду відбудови краю. — Міністр *Матакевич.*

Варшава, дня 27. лютого 1930 р.

Наведені в горі слова мін. Матакевича стверджують тільки те, що навів я на вступі відносно польської політики в справі відбудови краю. Не давали нам нічого, а що дала Австрія, або опісля і сама Польща в аптикарських дозах, це стягають шляхом екзекуцій, які нині в Польщі стали вже господарським символом.

Пос. д-р Степан Баран.

За зміну учительської праґматики.

Новелізація § 58. учительської праґматики в соймі.

Дотеперішня учительська праґматика має величезні недомагання, особливо коли візьмемо під розвагу національні та політичні інтереси нашого учительства.

Найбільше докучливим є § 58, якого шкільна влада надуживала досі в тій ціли, щоби з українських земель усунути українського учителя, а в той спосіб облекшити польщення нашої дітвори й села. У соймі дня 28. II. ц. р. обговорив це основно і на численних прикладах доказав пос. **Великанович.** З конкретними виказами імен він виявив, що для т. зв. „добра школи“, перекинено на етнографічно-польські землі десятки наших учителів, які зазнавали і зазнають дуже важкої долі. Наруги, що випливали з національних мотивів, відмова мешкання і харчів, товариський бойкот і т. д. стали системою у відношенні польського громадянства до наших нещасних заточенців. У своїй промові виказував пос. В. на фактах, що не „добро школи“, але інтереси політичних чинників, власть імущих на нашій землі — були причиною переношення українського учительства.

Маючи все те на увазі **пос. Великанович** зараз на перших засіданнях соймової каденції, бо ще при квітні 1928 р. зовсім слушно зголосив законопроект, який обмежив би цю велику самоволю влади. На протязі 2 літ цей внесок товкся на освітній комісії і субкомісіях, виголошено цілий ряд промов і списано богато протоколів, аж остаточно 6. III. 1930 р. покінчено цю справу в 3 читанні на соймі. Уряд сильно боронився, а йому секундували посли урядового бльоку, бо йшло про те, що 70 тисяч інтеліґентних людей, розкинених по найдальших закутинах краю мало одержати т. зв. „stabilitas loci“. Три тисячі й нашого учительства мало дочекатися деякої волі та свободи в праці, а що найважніше після проекту посла В. мали звільнитися від консеквенцій через денунціяції і дошкулювання ріжних поліційних чинників, а навіть наших ренеґатів. Внескодавець домагався повного скасування права переношення для „добра школи“. Польські посли від лівих до правих такому поставленню справи спротивилися, бо, мовляв, інтерес держави вимагає, щоби цей артикул остався й на далі.

Одначе тому, що уряд надужив своїх прав у відношенню і до деяких польських учителів, більшість послів погодилася на те, щоби в рамах того артикулу обмежити самоволю міністра.

Остаточно по довгих дискусіях принято нині у соймі постанови, які побудовані на таких підставах:

1) Для учителів середніх шкіл при Окружних Радах (Кураторії), а для народніх при шкільних повітових радах мається створити опініодавчі комісії. Ці комісії розглядають мотиви і потребу перенесення учителя „для добра школи“, а щойно по них міністр має право перенести учителя. На бажання перенесеного учителя міністр має йому видати на письмі умотивовані причини перенесення. Цілість внесення, яке вийшло з комісії, мала ще численні ширші обмеження прав міністра, але завдяки послові Смуліковському і хлопським польським клюбам та бльокови ББ — всі корисні поправки перепали.

Всеж таки вже сама дискусія і створення комісії, за якою голосував цілий сойм, були доказом, що уряд робив надужиття і що ті надужиття треба вкоротити.

Поправки **посла Великановича** незначною кількістю голосів впали, але за те удержалися його дві резолюції, що мають чималу персональну і громадянську вартість, а саме:

1) Сойм взиває уряд, щоби всім учителям, перенесеним на основі § 58. учит. праґматики з дня 1. VII. 1926. — дав змогу повороту на їх первісні посади, або на бажання учителів доказав провину, яка спричинила перенесення.

2) Сойм взиває уряд, щоби можливо найскорше перевів організацію шкільних окружних рад там, де вони ще досі не істнують.

Досі львівський куратор відкидував всі прохання наших учителів перенесених на західні землі Польщі і навіть не давав їх до розглянення. Перша резолюція сойму наказує урядові не тільки не розглядати таких прохань, але навпаки змушує уряд, щоби ці прохання вирішував на користь пошкодованих петентів.

Щодо другої резолюції, то вона має таке практичне значіння, що при основуванні шк

окружних рад зискує вплив на шкільну адміністрацію громадський чинник, чого досі не було.

В загальному, — хоч внесок посла Великановича не перейшов як цілість, але спричинив те, що підчас дискусії доказано великі зловживання і що завдяки цьому внескові зновелізовано § 58., обмежуючи поважно дотеперішню самоволю уряду.

*

В дискусії над зміною учительської прагматики промовляла ще минулого тижня також пос. **М. Рудницька,** що вже відомо нашим читачам з короткого змісту її промови, який був поданий на сторінках „Діла". В справі § 58. тієї прагматики вона дослівно казала:

„Прошу тепер приглянутися, як виглядає у відношенні до українського учительства цей педагогічний принціп сталости місця. Коли приймемо навіть за слушну тезу, що учитель мусить бути звязаний зі середовищем, в якому працює, то льогічним висновком цієї тези є, що учитель повинен бути тієї самої національности, до якої належить дітвора і більшість місцевого населення. Природне право, визнане всіми чоловими педагогами світу, каже, що виховник мусить бути кість з кости і кров з крови тієї суспільности, над вихованням якої працює. Тільки учителеві тієї самої національности може суспільність з довірям доручувати свій найбільший скарб, бо майбутність народу, віддавати під майже неможливу до провірювання владу над душами молодого покоління.

„Визнавала цей принціп і боролася за нього і польська суспільність, коли йшло про польського вчителя для польської дитини, але забула за нього, коли мова про право української дитини. Всупереч законови природи і всупереч загально визнаним педагогічним принціпам відбирається українській дитині те елементарне боже і людське право, щоби її виховували люди, звязані з нею одною рідною мовою, культурою, національною традицією, любовю до тих самих ідеалів. Видираєте нам те, що найдорожче для цивілізованих суспільностей, тобто можливість образування і виховування молодих поколінь після власних ідеалів і потреб. Нині на цілому світі зреалізований постулят національної школи, то є школи, в якій наука відбувається в рідній мові, в якій учить учитель тієї самої національности що суспільність, школи, яка будує своє виховання й навчання на скарбах національної культури. Від цього загально признаного, кардинального принціпу не може бути винята та частина українського народу, що жиє в границях польської держави.

„З цієї точки погляду боротьба з § 58. учительської прагматики є для нас одним з відтинків боєвого фронту за національну школу. Знаю, що на цьому фронті маємо ще грізніші небезпеки до поборення. Маємо передовсім шкільний закон з 31. липня 1924 р., що ввів абсурд утраквізму, закон, що став гробом для українського шкільництва, а батьком якого був теж Станислав Грабський, автор 58 § учительської прагматики Крім цього маємо до поборювання шкільні програми і підручники, які цілковито не узгляднюють культурних потреб українського населення. Накінець маємо цілу виховну систему, накинену нашій суспільности ззовні, зложену без її співучасти, залежну від центральної державної адміністрації, систему, в яку насильно втиснено українську дитину. Головною системою тієї системи є, щоби українська дитина навчилася думати, говорити і працювати в дусі державної політики, щоби виреклася своєї національности та розплилася в державній. А що успіх цієї системи залежить передовсім від величезного виконавчого тіла, яким є учительський стан, то шкільна влада висилає учителів української національности в глибину етнографічно польських земель, а українській дитині дає учителя поляка. Українці, абсольвенти учительських семинарій довгими літами безуспішно стараються про посади, а учитель українець, тільки тому, що є українцем, дістає перенесення в чужі сторони, до чужих собі людей і в чуже середовище.

„На бюджетовій комісії сойму при дискусії над бюджетом міністерства віроісповідань і освіти міністр освіти Червінський сказав, що до школи можна вводити політику, якщо це політика „педагогічного становища" Отже стверджую, що перенощення мнимо для добра школи, в дійсности-ж для політичних цілей, зокрема-ж перенощення українського учительства на корінно-польські території та рівночасне обсаджування учительських посад у школах, до яких ходить українська дітвора, польськими силами, стверджую, що цього роду поступовання не є політикою „педагогічного становища", бо така політика суперечна з основними підставами педагогіки. Як у таких умовинах може бути мова, наприклад про співпрацю дому зі школою, яка в виховних справах грає незвичайно важну ролю. Певним є те, що 58 § учительської прагматики не приносить слави польській педагогіці, яка колись у XVIII і XIX століттях стояла дуже високо. Тоді, в часах неволі, коли чужа школа була в руках завойовників знаряддям винародовлювання і деморалізації польських дітей, то поляки розуміли вартість національної школи, тоді знали, що школа повинна бути могутнім знаряддям національного відродження і розвитку людства, що вона повинна бути, як висловився Трентовський — „еманацією національної душі". В нинішних часах польська педагогія трактує школу як засіб до осягнення таких чи інших політичних цілей, як предмет таких чи інших політичних комбінацій. Одним з доказів на те є ославлене „добро школи" § 58.

„З тих причин, які я тут навела, зміна § 58, пропонована більшістю освітньої комісії, нас не задовольняє. Ми є сторонниками безоглядної стабілізації учителя в місці праці. Ми переконалися доволі, що поняття добро школи є таке елястичне і широке, що дається воно нагинати до всякого „відзімісен" тих, які мають владу. Коли учительська прагматика передбачує численні та високі кари за службові проступки, аж до позбавлення прав навчання в цілому шкільництві, то пощо лишати це „добро школи", як фіртку до переслідування учительства. Примітивне почуття справедливости бунтується проти того, щоби карати учителя, і то карати його так доймаючо, без ніякої вини з його боку, бо колиб була вина — то влада моглаб приноровити дисциплінарне поступовання.

„Пропонована новеля сформулована так, що уможливить і надалі несправедливе і неумотивоване перенощення учительства і надалі буде вона політичною зброєю, спрямованою передовсім проти т. зв. національних меншостей. І тому ми є тої гадки, що перенощення учителя для т. зв. добра школи мусить щезнути з учительської прагматики.

Сталий представник Зєдинених Держав при С. Народів?

„Берлінер Тагеблят" подає з Женеви, що уряд Зєд. Держав Північної Америки порішив делєгувати свого сталого представника до Ради Союзу Народів. Цим представником буде мабуть іменований секретар консуляту в Парижі Вільсон, а його помічником буде посол у Берні, Моффет. Роля цього представника булаб покищо обсерваційна й інформаційна.

Після великої повені у Франції.

Як це вже писалось, у південній Франції була на днях велика повінь. В околицях Гаронни повінь ще збільшується. Досі згинуло під водою майже 300 осіб, домів зруйновано 1500 а майже 2000 осіб найшлося без даху над головою і без засобів для життя. Найбільше людей втопилось у місті Монтобан. Над околицями залитими водою кружляють літаки та подають вісти ратунковим станицям, де потрібна поміч. Військова команда вислала кілька сотень вояків для несення помочі жертвам повені і пекарні.

СТЕПАН ЛЕВИНСЬКИЙ. 5)

Життя без неї.

— Ні, так далі бути не може — подумав я майже голосно. Думка ця була у своїй новій формі така несподівана, що я всміхнувся мимоволі до цього виразу моєї полохливости.

Від задиханого газетяра купив я перше вечірнє видання „**Intran..**" Всі сторінки газети повні були сензаційних вісток. Жалюгідним виловищем мало бути вчорашнє засідання „Союзу Народів". Представники південноморських країн, що позалишали дома своїх жінок і коханок, не крили свого хвилювання. Вони бігали кулюарами збентежені і непривітні, якби покусані недоброю мухою. Представники европейської півночі заховували більше такту і зимної крови, проте і вони під маскою байдужности крили, здається, стурбоване серце. Як богатомовний і винятковий в анналах світової дипльоматії факт нотував денник, що посол Великої Британії наступив на ногу депутатові Ліберії і забув сказати стереотипне: „**excuse me**". Але вже сензацію викликало ненадійне виступлення зі „Союзу Народів" Аргентини. Це-ж була ця заблукана вівця, що недавно на його лоно повернула. Повідомлення про це доручено секретареві Дрюмондові у чорній, жалібній коверті.

Із глибини Малої Азії і Балкану сповіщали до газет про спорадичні повстання кочовиків, ворохобилися цілі села Македонії, мадярські цигани заповідали жалібні обходи зі співами і вогнями; полумям революції спалахнула Корсика...

— Це-ж паніка, — подумав я, знову складаючи газету.

— У Люврі застав я богацько народу, як у цирку. Подвійний шпалір поліції беріг входу і проходів. При деяких архитворах людського ґенія назначено чергу і максимальний час контемпляції. Приміром коло славної Жоконди цей час скорочувався до одної тільки секунди. Поліцай з годинником у руці відмірював цей дороцінний час так, як це діється тепер з автами на париських вулицях. Один старший уже панок упав навіть навколішки і сльозами заридав, але нічого йому це не помогло; він мусів просунутись далі до мадон Мурійо і суворих нідерляндців. Великий успіх мали теж золотоволосі венеціянки Тіціяна, а чудові головки **Greuse** бачили цього дня справдішні мужеські сльози і чули неодно дискретне зітхання.

У салі фра Анджеліко і Ботічелі зібралося чимало поетів, відвідувачів каварень Монпарнасу з розвіяними чупринами і мелянхолійними очима. Крім них просувалися в довгому, безкінечному рядку професори фільософії, власники похоронних підприємств і пільоти літаків і воздухоплавів. У великій ґалерії Рубенса переважали вчені математики, акушери, учителі танців і дамські фризієри. У цілому Люврі не було сьогодні тільки артистів-малярів. Їх відсутність нікого не дивувала. Вони-же здавна заступили ніжне тіло жінки ґеометричними фіґурами і метафізичними символами; хто з них посмів би показатися сьогодні серед цієї схвильованої і страждаючої юрби? Такого смільчака стрінулаб певне доля негра-злодія у південних стейтах Америки — лінч.

У чотирохкутнику мілонської Венус зібралися власники кравецьких робітень, продавці пахощів і біжутерії, вся славна еліта з **Rue de la Paix.** Всі у чорних одягах стояли довкола своєї богині, а один з поміж них підійшов і зложив до її стіп скромний лавровий вінок. Зложив мовчки, бо велике схвилювання не дало йому промовити ані слова. Було щось глибоко трагічного у цьому німому тет а тет учорашніх багатіїв-міліонерів з білим і мовчазним мармуром статуї, щось, що лишалось назавжди у памяті як грандіозний і великодушний жест кинених на саме дно нужди бувших володарів світа.

Не знаю, що затягло мене цього вечора до Великої Опери. Була це, здається, потреба ліризму, несвідоме прагнення зорганізованого світа уяви, а може одного тільки забуття?

І в опері нелегко було дістати білети. Вони дорожіли з кожною хвилиною. Я майже силою вирвав останнього з рук нерішучого ажіотера, за десятикратну суму нормальної ціни.

Афіша заповідала „Фавста". Відразу встав передомною спомин знаменитих креацій Мефістофеля і блискучих арій Марґарети, виринув привид білявої дівчини прибраної у перлове намисто і з маленьким дзеркальцем у руці і ще вся традиція жіночих жестів і до неймовірности робленої кокетерії. Пригадався чудовий тембр голосу славних співачок і всі модуляції їх співу, що ніби кришталько чиста вода каскадами падав поміж захоплених слухачів. Після всіх цих досконалих креацій, яке вдоволення міг дати мені сьогоднішній вечір? Ні! я рішуче не був вдоволений з театральної афіші. Мені хотілося чогось модерного, свіжого, нового, а тут прийдеться нудьгувати, а може пережити навіть душевні тортури.

Таке міркуючи я зайшов у театральну салю.

У партерових фотелях стояло вже як звичайно кількох панків у циліндрах і з нужденними, узброєними очами муштрувало салю. Один із них зітхнув навіть мимохіть у свою прибрану у золотій браслет долоню. Але їхній спокій і зрівноваження були наскрізь відокремленим явищем у цій салі, що нагадувала французький парлямент у час святочного засідання. Старенький президент республики у своїй льожі прибрав обличча у маску стереотипної усмішки, як її хтось дотепний назвав: усмішкою на експорт. Президент поліції, що сидів у партеровій льожі, не спромігся навіть на це мінімум зрівноваження і духового інкоґніто; він був образом повної безпорадности, кидав очима на право і ліво, червонів, блід і пітнів без причини. А що казати вже про звичайних париських міщухів, що виповнили бальконн і ґалерію?

(Докінчення буде.)

Як було на комісії земельних реформ?

Демонстрація українських і білоруських послів.

На останнім засіданні комісії земельних реформ дня 7. березня на дневнім порядку була дальша генеральна дискусія над кольонізаційними законами. Посол Луцький зголосив формальний внесок, щоби з огляду на те що: 1) референт (посол Пшедпєльський ББ) зреферував тільки один проект закону, а дискусія ведеться над двома проектами; 2) що досі ані референт ані представники уряду не подали статистичних даних про те, скільки осіб мають охопити кольонізаційні закони і який простір землі та чи з огляду на те, що референт пропонує замість обговорюваних 2. проектів закону, один власний проект, який обіймав би обидва урядові проекти. Тому, що українські у білоруські члени комісії не мають тексту скомасованого проекту, пропонується відложити дальшу дискусію до часу виповнення вище згаданих недостач. Цей внесок перепав. Тоді посол Луцький зголосив внесок про зарядження 10-хвилинної перерви, щоби українські члени комісії могли порозумітись із президією свого клюбу що до дальшої тактики. Цей внесок перепав також. На це посол Єремич (білорус) зложив заяву, що таких умов праці ще не було досі у жадній соймовій комісії, щоби членам комісії наказувано радити над законом, тексту якого посли не мають. Супроти цього співпраця українських і білоруських послів з комісією є неможлива. Члени комісії, українці і білоруси, а з ними ППС супроти цього опускають салю нарад. Українські посли, зібрані на салі в характері слухачів, улаштували при цій нагоді бурхливу демонстрацію.

Кріваві комуністичні демонстрації в Німеччині.

В Кельні комуністи підчас демонстрації заатакували поліцію й обкидали її камінням, наслідком чого арештовано 30 комуністів. У Галлі прийшло до боротьби між поліцією і комуністами, у якій було вбитих 2 комуністів, а 1 поліціянт ранений. Також в Дрезні були кріваві комуністичні заворушення, після яких арештовано 85 комуністів.

Тардіє побідив.

З Парижа прийшли вісти, що другий уряд Тардія здобув більшість 53 голосами проти 20. Цю побіду завдячує Тардіє сильним наступам й обструкції соціялістів, які спричинили те, що багато радикалів покинуло опозиційний табор та голосувало за кабінетом Тардія. Крайня лівиця, яка вже домагалась розпущення парляменту й оголошення нових виборів, потерпіла повну невдачу.

По смерти Ф. Федорцева.

ЗАЯВИ СПІВЧУТТЯ.

З приводу смерти Ф. Федорцева наспіли до нашої Редакції дальші заяви співчуття, а саме: від Українського Національного Музею у Львові, від Видавництва „Русалка“, від дир. д-ра Н. Сабата у Львові, від дир. В. Кузьмовича з Дрогобича, від о. Евзебія Бачинського, пароха в Бережанах і від д-ра Андрія Чайковського в Коломиї. Крім цього явилися в суботу ранком у нашій Редакції пп. радн. Ілля Кокорудз та інж. Манастирський і зложили на руки голови. редактора В. Мудрого заяви співчуття з приводу смерти Ф. Федорцева в імени „Союзу українських власників у Львові“, потім пп. Ганусяк та Онисько зложили також співчуття на руки гол. редактора від „Союзу українських купців“ у Львові. Далі пересунулась через редакцію ціла низка львівських громадян з висловом співчуття.

ЗАМІСЦЬ ВІНКІВ І КВІТІВ.

Замісць вінків і квітів на могилу пок. Ф. Федорцева зложили в Редакції „Діла“ на „Т-во письменників і журналістів ім. Ів. Франка“ у Львові: „Центробанк“ — 50 зол.; „Союз Українських Купців“ — 50 зол.; „Союз українських власників реальностей“ — 50 зол.; Складачі друкарні „Діла“ — 60 зол.;

д-р Н. Сабат, директор укр. акад. гімн. — 20 зол.; члени Редакції „Діла“: В. Мудрий — 10 зол.; д-р М. Рудницький — 10 зол.; І. Німчук — 10 зол.; д-р Олександер Бабій — 10 зол.; Члени адміністрації: Михайлина Косач — 10 зол.; Марія Рудек — 10 зол.; інж. Сеньшин 30 зол.; Іван Рудницький-Кедрин 10 зол.

*

Замісць вінка на свіжу могилу бл. п. Федя Федорцева, бувшого службовика Земельного Банку Гіпотечного, складають службовики 38 зол., а Дирекція 15.50 зол. на „Т-во письменників і журналістів“.

ПАНАХИДА.

Панахида біля домовини бл. п. Ф. Федорцева зібрала в пятницю вечором дружину і найближчу рідню Покійного, всіх членів редакції, адміністрації й експедиції „Діла“, складачів друкарні „Діла“, приятелів і знайомих Покійного та цілий гурт наших громадян. Панахиду відправили: о. кан. Лопатинський і о. Ґорчинський.

ПОХОРОНИ.

Вже перед год. 3. пополудні заповнилося подвіря і площа перед похоронним заведенням при вул. Кохановського людською масою. Точно в год. 3 станули до панахиди: о. кан. Лопатинський, о. сов. Туркевич, о. сов. Ґорчинський, о. сов. Василів і о. Дзедзик. Співав хор. радн. Купчинського. Після того домовину з тілом пок. Федорцева зложено на похоронному возі, вкритому з усіх сторін вінками.

По євангелію рушив сумний похід на Личаківський цвинтар. На переді несено хрест, за яким поступало духовенство й хор, що співав цілу дорогу. За домовиною йшла жінка з донечкою і найближча рідня Покійного з Долини (двох селян) та зі Львова, потім ішли товариші праці Покійного, друзі, знайомі, численні представники наших культурно-освітніх, політичних та економічних установ і великі маси народу.

Біля могили відправлено знову панахиду в супроводі хору, а закінчено її сумно-зворушливим „Вічная память“. За хвилину виросла свіжа могила, на якій зложено кільканадцять вінків і багато цвітів та закопано дубовий хрест з написом: Федір Федорців, редактор „Діла“, ур. 1. XII. 1889, пом. 5. III. 1930 В. Й. П.

Вінки зложили м. ін.: жінка з донечкою, рідня з Долини, рідня зі Львова (п-во Свірські), рідня з Наварії, (п-во Сабати), родина Купяків, родина Дудриків, п. Богдан Біликевич. Вид. Спілка „Діло“ й ін.

Адмірал Тірпіц помер.

Дня 6. березня в німецькій санаторії в Ізарталю помер на серцеву недугу славний підчас світової війни великий адмірал німецької фльоти Тірпіц. Він був одним із творців великої німецької воєнної фльоти і відограв у війні проти Англії поважну ролю. Перед війною мав він вплив і на політичні справи Німеччини і був одним з тих німецьких політиків, які бачили головного ворога Німеччини в Англії, тому стремів до згоди з Росією та довести до німецько-російського порозуміння. У великій битві на морі під Скагерраком німецька фльота завдячувала свою побіду в значній мірі праці і зусиллям Тірпіца. Пізніші події перекреслили всі пляни й овочі праці цього адмірала: німецька фльота була розбита і майже зліквідована, а російська імперія, на яку Тірпіц покладав надії, була союзницею Англії.

Великий адмірал Тірпіц родився 1849 р. у Франкфурті, у 16. році життя вступив до марінарки, у році 1911 був іменований великим адміралом. Найбільше енергії вклав він у булову підводних човнів.

Нова опозиція проти Сталіна.

З Москви пишуть, що промова Сталіна у справі колективізації викликала в комуністичному таборі нову опозиційну групу. Ця група вважає, що виступ Сталіна це доказ банкротства пятилітнього господарського пляну. Нова опозиційна група складається з бувших троцькістів, які повернули були в табор Сталіна. Ця група хоче приневолити Сталіна до спинення колективізації сільського господарства. Через виступ нової опозиційної групи усунено редактора „Економіческой Жизни“ Свєтлова з редакції, а редактором іменовано Вайсберґа.

ПАНАЇТ ІСТРАТІ.

Одно питання.

Коли зважити, що говорять про мою „зміну фронту“ або як писала московська „Літературная Газета“ про: „Дволичність Панаїт Істраті“*) — тепер, при вїзді до Росії могли би мені поставити таке питання:

— Чи ви зовсім не були поінформовані про всі ці справи перед відїздом до СРСР, або безпосередньо після нього? Адже всі знали вас як радянофіла.

Я відповідаю:

„Радянофілом себто: прихильником робітничої кляси і прихильником знищення капіталізму, я був завсіди і лишусь ним на умовах, які кожний знатиме, коли прочитає мою книжку. Всі ці умови є на боці більшовизму в розумінні Леніна, Троцького, Дзержинського і всіх героїв жовтневої революції, що не стали душегубцями власного діла.

Додам, що не можна казати про мою „зміну фронту“ ні про мою „дволичність“ з тієї простої причини — що після 16 місяців побуту в СРСР., саме тоді, коли я міг написати легко і помістити щонайменше 16 статтей, якщо не 50 і то добре заплачених, — що ніхто не зможе мені доказати навіть трьох статтей, ані одного інтервю, ні промови, які я бачив би перед друком або виправив їх.

„Дволичність“... Бідні покидьки суспільності! Я маю навіть 36 тисяч облич... але для „Літературних Ґазет“.

На питання: „чи я був поінформований про дійсний стан справи?“ я відповідаю: ні. Нема навіть десятої частини комуністичного міжнародного пролетаріяту, яка дійсно знала би про те, що діється в Росії. Інакше — з комуністичної партії злезертували би зовсім і утворили би нову більшовицьку партію, на нових, чесних основах, що не давала би її провідникам необмеженої влади.

Як ви можете мати претенсії до фабричного робітника, бідного здисциплінованого чоловіка, що платить вкладки і дає напихати собі голову всякою лектурою, коли я, друг Раковського, що майже читав усе, з одного боку не знав нічого, а з другого: *не хотів нічого знати*.

Я і фабричний робітник боронили оба правди: Революція висить над нами так високо, під небом, що прецінь балаканина „опозиціоністів“ ніколи не в силі стягнути її на землю між людей і показати, що ця революція є нині тільки мітом, але мітом, який має прикмети птаха-Фенікса. А що торкається інформацій, які йдуть від ворогів пролетаріяту і книжок писаних чесними буржуазними письменниками, то перші не мають ніякого значіння і ніхто з нас не хоче тикати цього сміття, а другі не є в курсі справ і поетизують, або поминають сутеві питання плетуть дебиліці.

Єдина лише опозиція і її провідник Троцький були би в силі сказати правду масам, але досі вони не мають ще засобів, які могли би відповідати висоті катастрофи. Крім цього члени опозиції не витворили між собою порозуміння, творять окремі каплички і зпоміж них доходить до нас лише невиразний гомін. Врешті чимало з опозиціонистів це люди, що так само нічого не значать і є так само скомпромітовані як і офіціяльні діячі. Троцький — більшовик із незаплямленою совістю, ненарушеним довірям, найталановитший із усіх — повинен би добре вважати на своїх помічників, якби йому довелось коли гоїти рани Революції, що нині складається з самих ран. Маю пошану до цієї людини і довіря до нього.

І про його опозицію не знав я також нічого і не хотів нічого знати заки виїхав у Росію. Казав я собі: „Не дивниця! там, де є багно, є і жаби; це мусить бути тільки боротьба за захоплення влади, звичайний конфлікт, що є наслідком смерти Леніна“. Ще й в Росії повторяв я собі те саме напротязі місяців.

Щодо Троцького, то я бачив, що від літ творилась довкола нього щораз густіша мряка мовчанки, та як я міг і догадуватись, що для нього підготовили шлях до Альма-Альта і до Стамбулу, ще й з епітетом „контрреволюціонера“?

Ми, особисто, якби й не знались. І я досі, коли вже зовсім щиро сказав про нього те, що думаю, не написав до нього ні одного листа ні з Парижа, ні за весь час, коли я перебував над берегами Каспійського моря, на яких два тисячі кільометрів від його Бастилі.

Та таки ми раз стиснули собі руки і він певно здивується, коли почує про це. Це було, коли не помиляюсь, у 1911 чи 1912 р. у Букарешті. Ніна Арборе, сестра докторки Катерини Арборе, яку я зустрів згодом на становищі комісаря здоровля в радянській Молдавії, — прийшла до мене одного разу з таким запитом:

— Чи хочеш бачити велику мандрівну птаху?

— Кого?

— Визначного вигнанця: Льва Троцького, колишнього голову совету з революції 1905 року і найчільнішого промовця та публіциста сучасної революційної Росії.

— Ясно, що хочу його бачити! Спішімся.

Вона проводила мене до готелю „Гай-лайф“, на Епископській площі. У тісній кімнатці, Лев Давидович, зі своєю клясичною головою, гострими очима, у чорній блюзі, стояв оперщись об ліжко. Тому, що я не знав тоді піодної европейської мови, я глядів на нього як теля. А все-ж я поставив йому питання, чому він носить чорну блюзу:

— Тому, що я песиміст, — відповів він з іронією.

*) Дуже характеристичне явище: коли П. Істраті приїхав до СРСР., його звеличували у численних статтях, як ідеольога більшовизму, — потім опіхаючи, та сама преса взивала його „спрацьованим слизняком“. — Ред.

До ревіндикації українських православних церков.

II.

Вершком польської церковної політики супроти українського народу і церкви є її поведення в останніх роках на Волині, Холмщині і сусідніх землях. Коли в р. 1915 заняли австрійсько-німецькі війська ті области і російське духовенство уступило, а на його місце наспіли галицькі гр.-кат. військові курати і почали відправляти церковні богослуження в українськім виговорі (замісць російського) та проповідати в рідній мові, пробудилась у народі давна традиція і бажання рідного духовенства і богослуження. За цим заявилися численні тамошні громади і стали висилати депутації до львівського гр.-кат. Ординаріяту з проханням прислати їм гр.-кат. священиків з Галичини.

Цей душевний настрій за кордоном вже заздалегідь зрозумів наш ВПреосв. митрополит Бо... навязавши ще перед війною звязки з православними кругами в Росії і на Україні, знав про їх прихильність до гр.-кат. церкви. Тому постарався перед самим вибухом війни у тодішнього папи за повновласть на поставлення в нових країнах гр.-кат. епископів. Він і намітив вже кандидатів на престоли у Холмі, Луцьку й Житомирі, зокрема ж на луцький престол висвятив навіть в останній хвилі (в дорозі у царський полон) о. д-ра Йосифа Боцяна. Так здавалося все приготоване до негайного введення церковної унії на занятих землях.

При дальшому реалізуванні тої ідеї внесли в жовтні 1915 р. всі три галицькі ординаріяти горяче представлення до Риму в справі відновлення давної унії в Холмщині і повернення їй 250.000 душ, що в р. 1905 з конечности (задля браку в тодішній Росії толеранції для гр.-кат. обряду) прилучились були до польсько-католицької церкви. А під кінець р. 1916 внесло також галицьке священиче товариство св. Ап. Павла до римського Престола і віденського міністерства широкий меморіял, в якім, виказуючи вікову мартирольогію нашої унії просило за надолуження завданих їй кривд і піддержання її на всіх занятих українських землях. На жаль, оба представлення остали без ніякого наслідку.

Коли ж численні волинські і холмські громади робили далі заходи в цій справі перед львівським Ординаріятом, львівський офіціял бл. п. о. Андрей Білецький звернувся до австрійського намісника д-ра Малейського в Любліні з проханням, щоби йому дозволив вислати туди гр.-кат. священиків. І певно, що колиб це бажання було задоволене, то більша частина Холмщини, Волині й Полісся обєднались би з нашою галицькою гр.-кат. церквою. Однак на превелике диво намісник відмовив проханню, мотивуючи це тим, „що на тих областях нема уніятів, а коли би які і були, то вистануть для них гр.-кат. військові курати“. Відповідь намісника видалась би для чужинця дивною і незрозумілою, але для нас була вона зовсім ясною. Привернення церковної унії на тих землях було певно в великім інтересі австрійського уряду, якого інтереси австрійський намісник повинен був заступати, — а громадне бажання людности давало добру підставу для переведення цього діла. Але цьому противилась польська рація. Вона побоювалась, щоби на суто українську Волинь, на якій всяке національне життя було придавлене Москвою, не продерся через наших галицьких священиків і через церковну злуку з Галичиною ні один луч рідного національного освідомлення. І ось на цьому становищі станув поляк, намісник Малейський, і відказав туди вступу нашим священикам. Цю тактику переняли також варшавські політики як світські, так і духовні, а навіть приєднали для цеї думки кількох римських прелатів, що для інформування Риму були вислані на воєнний терен, вмовивши в них, що унія є некорисна, і що католицьке обєднання може йти на Схід лише через польсько-латинський костел.

По скінченні війни і по приділенні тих земель до Польщі стала повища тактика державною. І хоч поважні волинські круги бажали там і далі своїх українських греко-католицьких священиків, то наші католицькі сусіди опирались тому, не допустивши навіть висвяченого епископа до Луцька, а натомісць привернули на цих землях давну російську єрархію, що з природи своєї не могла бути ні для нас, ні для них прихильною.

Після такого маневрування проголосили вкінці польські епископи тезу: *тому що православні церкви тих країв були давно уніятські, а унії там не стало, проте польсько-латинська церква є правною спадкоємницею (наслідницею) тих церков.* Наслідком цього забрали вже досі до 600 православних храмів, перемінюючи їх на костели або опечатуючи; а в справі інших звернулися тепер на судову дорогу.

Окремо забрав польський уряд землі православної церкви, призначені на утримання православного духовенства, щоби їх розділити між польських військових кольоністів.

Але український загал розуміє добре, що в такому розумуванні польських епископів не йде про католицьку, а про зовсім іншу справу. Наша греко-славянська церква була завсіди головною опорою українського народу і тому намагались наші сусіди від віків її повалити, — все одно, чи вона була православна чи уніятська, щоби разом з нею повалити і весь український народ. І ось ціла розвязка вікової боротьби. Мимоволі насуваються на уста слова одної поважної польської поміщиці, яка, на перехвалки одного польського пароха про те, якими штучками він перетягає „русинів“ до костела, сказала: „По католіцку (в розумінні наших сусідів) то биць може, але не по хшесьціяньску“.

Проф. о. Олександер Стефанович.

За уступлення мін. Пристора та Червінського.

Клюб ППС. вніс на руки маршала сойму внесення, в якому домагається уступлення міністра праці та псуп. опіки Пристора. Внесення стверджує, що мін-ство праці та сусп. опіки допустилося за урядування Пристора богато актів безправя. Пристор за те відповідальний. Над внесенням голосуватимуть у пятницю. До сойму вплинули два внесення, що домагаються уступлення міністра віросповідань і публ. освіти Червінського. Одно внесення підписали посли ХД, друге Стр. Нар.

Помер Роман Желязовський.

У Львові помер один із найвизначніших польських драматичних артистів Роман Желязовський на 76 р. життя. Покійний короткий час був теж директором міського театру у Львові.

Перед розправою „Союзу визволення України“.

Московські „Ізвестія“ повідомляють, що на днях перед Найвищим Судом Радянської України зачнеться процес проти арештованих українців, обвинувачених у приналежности до „Союзу визволення України“.

Згаданий часопис повідомляє, нібито головний обв. акад. Єфремов у слідстві зізнав, що „Союза визволення України“ зорганізовано 1926 р. на безпосередній приказ українських діячів на еміграції: Чикаленка, Лівицького, Прокоповича, Дорошенка, Лотоцького й Ол. Шульгина. Небаром після видання вказівок у справі зорганізування „Союзу“ до УСРР приїхав із закордону один із знатніших діячів-петлюрівців Ніковський, та взяв особисто участь у першім засіданні нової організації. На тих зборах, що відбулися в приватнім мешканні одного з основників „Союзу визволення України“ поручили Єфремову вести пропаґанду серед молоді та професорів. Ніковський мав підготовляти широкі маси української інтеліґенції, Чехівський мав навязати контакт із церк. кругами. Старицька-Черняхівська дістала приказ створити постійний звязок із закордоном за посередництвом одного із закорд. консулятів.

Діяльність „Союзу визволення України“, спочатку зосереджена в Києві, небаром стала обіймати цілу Україну. Приналежність до „Союзу“ наклалала на кожного члена орґанізації обовязок виконувати протибільшовицькі акти, приготовляти нові кадри контрреволюційних діячів, примішувати відданих українській справі людей у радянських інституціях, плекати національного духа серед дітвори та шк. молоді, поширювати аґітацію проти інших національностей, головно ж проти жидів і т. д.

За Комінтерн відповідатиме уряд СРСР.

„Форвертс“ повідомляє, що міністр закордонних справ Курціюс у розмові з більшовицьким амбасадором у Берліні Крестинським повідомив, що уряд Німеччини на будуче потягатиме до відповідальности уряд СРСР за всякі заяви та виступи Комінтерну на терені німецької держави.

Скарбова палата в Станиславові.

З Варшави повідомляють, що ухвалено утворити скарбову палату в Станиславові для станиславівського воєвідства. Президентом палати іменований дотеперішній начальник виділу львівської скарбової палати Генр. Вайнерт. Тому, що в Станиславові нема відповідного льокалю, уряд цей до кінця 1930 р. буде у Львові. Як наслідників Вайнерта на становище начальника виділу скарбової палати у Львові називають ст. радн. Дзядзера та ст. радн. Фіяса.

Два проекти Бріяна.

Дня 9. березня Бріян розмовляв чотири години з Мекдональдом. Бріян сказав, що бачить можливість двох позитивних розвязок. Перша розвязка це заключення ґарантійного пакту 5-ти держав, причому ґарантії повинні устійнювати засоби, що не допускали би до конфліктів. У такому випадку Франція готова обмежити свою морську програму і то навіть дуже значно. Щодо застережень, то такий проект — головно ж коли справа торкається Середземного або Балтійського Моря — відносився би і до інших держав, незаступлених на теперішній конференції. Зачувати, що Бріян поставив арґумент, що пять держав, які радять у Льондоні, заступає 85 проц. морських сил усього світу, тому те, що ті держави устійнять між собою, може творити достаточну основу також для інших держав, не заступлених у Льондоні, котрі напевно не протиставляться приступленню до такого пакту. Друга розвязка: Колиб ґарантійний пакт не міг здійснитися, порозуміння обіймало би ділянку далеко скромнішу а могло би торкатися лише: 1) порозуміння в справі обмеження морських зброєнь, яке влекшила би праця приготовної комісії розброєнь у Женеві, 2) перервання будови кораблів на найближчих пять літ. Щодо евент. порозуміння трьох держав, а саме Америки, Вел. Британії та Японії Бріян сказав, що Франція супроти такого порозуміння не мала би ніяких застережень, але самособою такі порозуміння в нічому не могли би вплинути на зменшення морських зброєнь у французькій програмі.

Д-р Лютер наслідником Шахта?

Ґенеральна рада Німецького Банку збереться у вівторок, 11. березня, щоби вибрати нового президента банку після уступлення д-ра Шахта.

Згідно з дотеперішнім законом про Німецький Банк, що основується на Довзовім пляні, президента банку вибирає ґен. рада, що складається з 7 членів закордонних і 7 членів німецьких. Повищий закон, звязаний з Довзовим пляном, тратить обвязуючу силу з хвилею, коли Йонґів плян увійде в життя. Згідно з новим банковим законом, над яким райхстаґ саме радить, ґен. рада складатиметься лише з 10 німецьких членів. Тому, що райхстаґ не в силі до вівторка ратифікувати Йонґів плян і так увести в життя новий закон про банк, вибір президента Німецького Банку відбудеться на основі досі обовязуючого закону. Наслідком того буде це, що у виборі візьмуть участь закордонні представники, які засідають у ґен. раді. Сімох закордонних членів ґен. ради це: англієць, француз, італієць, бельґієць, американець, голяндець і швайцарець. Дем. преса зазначує, що участь закорд. представників у виборі президента Нім. Банку є важним фактом з огляду на залежність Німеччини від закордонних кредитів. З вичислюваних досі кандидатів на становище президента Німецького Банку найбільше виглядів має бувший міністр фінансів Лютер. „Берл. Таґт.“ сподіється, що кандидатуру д-ра Лютера піддержуть усі представники ґенеральної ради.

Відгомін убивства монахині.

В листопаді минулого року Ольга Редьківна, учениця Учительського Семинаря в Жовкві вистрілом з револьверу вбила монахиню сестру Пруденцію. Редьківну відставлено до тюрми Бриґідки у Львові і віддано її розсліджуванням лікарів психіятрів. Вони видали тепер оречення, що вона не є відповідальна за свій вчинок на тлі збочення так званої лезбійської любови. Перед кількома днями Суд повідомив її оборонця д-ра Ганкевича, що Прокуратура застановила слідство і родичі можуть її відобрати з тюрми. Це й сталося перед трьома днями.

Селяни осуджують „Сель-Роб“

ЗАЯВА.

Ми нижче підписані заявляємо, що з нинішнім днем не хочемо мати нічого спільного з партією „Сель-Роб“. Вправді досі ми ходили на їхні сходини, але ми були одурені принадливими обіцянками платних сельробівських аґітаторів. Останні події на Великій Україні отворили нам очі на цей рай, що його заводить червона диктатура. На доказ нашої національної свідомости осуджуємо цю нашу похибку, як і переслідування українців московськими більшовиками.

Лисятичі, пов. Стрий, дня 26. II. 1930.

Підписали: **Михайло Бойко, с. Феля, Петро Кухар, с. Андрія, Тижбір Михайло, с. Миколи, Дергало Михайло, Андрій Климчук, Іван Шуманський, Олекса Петрів, Андрій Снігур, Василь Дмитрів, Михайло Шиш, Михайло Климчук, Петро Кавачів, Яків Шоробура, Іван Снігур.**

Українська опера в Харкові.

Найкращий сезон. — Дещо про бюджет опери. — Нові постановки в цьогорічному сезоні.

Вистави української опери в Харкові в цьогорічному сезоні йдуть постійно при випроданій салі. Це найкращий сезон української опери від часу її істнування. Причиною того обставина, що „Березіль" до цього часу ще не грав (його будинок перебудовують), а другий конкуренційний театр, українська оперетка, дає доволі слабі вистави („Орфей у пеклі", „Циганський барон", „Гейша"). До зросту фреквенції опери причинився, розуміється, також високий рівень її постановок. Не без впливу тут також те, що харківська публика привикла до української опери і любить її.

Слід зазначити, що харківська опера (і всі інші на Вел. Україні) перейшла тепер на безперервний тиждень (грає і в понеділок). Опера приносить щодня, замісць сподіваних 1.500 пересічно 1.800 карбованців, отже місячно близько 10.000 карбованців більше. Від 9. березня опера не буде давати вистав довший час, бо в її будинку відбудеться суд проти українських культурних діячів (під замітом приналежности до т. зв. „Спілки визволення України"). Суд цей зачинається саме в неділю 9. березня ц. р.

Щодо репертуару опери, то він доволі обмежений (всього до 10 опер і кілька балетів). У цьому сезоні виставлено такі новини: оперу Вахвянина „Купало", що має дуже поважний успіх і балетову пантоміну російського композитора Оранського „Футболіст" (незвичайно цікава постановка режисера Форегтера, оформлена арт.-маляром Петрицьким). Приготовляють ще на цей сезон: Лятошинського „Золотий обруч" (Захар Беркут), Брандa „Машиніст Гопкінс" і балет Верикївського „Весняні казки".

Льондонська конференція продовжує наради.

Мекдональд заявив представникам преси, що хоч конференція для морських розброєнь натрапляє на великі трудноші, наради всеж продовжаються з успіхом. Конференція скінчиться вж у половині квітня, коли розпічнуться бюджетові наради англійського парляменту. Дня 7. березня Бріян мав окрему нараду із Мекдональдом, після чого було засідання експертів справи підводних човнів.

НОВИНКИ

— **Дешеві книжки** (від 25 до 60% знижки). Протягом місяця березня продають по знижених цінах великий вибір книжок **Книгарня Наук. Т-ва ім. Шевченка і Канцелярія Т-ва „Просвіта", Львів, Ринок 10.** Катальоги висилають на бажання безплатно. 1530

— **Україніка.** У ціріхськім деннику „Тагесанцайгер Ціріх" находимо в числі з 22. лютого довшу статтю п. з. „Національні ферменти в Росії". У франц. „Газет де Льозан" з цього-ж дня находимо статейку про розвязання української автокефальної церкви. — У „Нає Ціріхер Нахріхтен" у ч. з дня 3. березня поміщена стаття про ревеляції Бесідовського. — У франц. „Курїе де Женев" з дня 2. березня статейка про арештування інтелігенції та духовенства на Україні.

— **На розбудову Національного Музею у Львові** вплатили: о. д-р Йосиф Сліпий 100 зол.; д-р Т. Соневицький, Тома Водяний, Редакція Записок ЧСВВ. по 50 зол.; о. дек. І. Винницький 25 зол.; о. М. Хавлюк 20 зол.; А. Добрянський з Дрогобича, о. С. Онишкевич, Т. Біленький, д-р І. Кульчицький по 10 зол.; К. Лазур 8.50 зол.; учит. В. Верхола, М. Дмитрів, С. Зубрицький, о. В. Вірчак, А. Ковалиско, о. Сев. Зубрицький і о. Г. Девосир по 5 зол. В члени Горожанського Комітету розбудови Нац. Музею приступили: о. дек. І. Винницький із Залесець (Ходорів) і о. дек. П. Голоскевич із Добромиля.

— **Тільки в „паньственом єнзику".** З певних джерел інформують нас, що директор польської акц. телеф. спілки Спіра дістав з воєвідського львівського уряду телефонічний розпорядок, щоби телефоністи получували тільки ті числа, які зголошені в польській державній мові. Цей розпорядок виданий покищо тільки телефонічно, але можна сподіватись і письменного.

— **За цвинтарну площу.** В селі Надорожній в Товмаччині від довшого часу між українцями і поляками іде суперечка за цвинтарну площу, яка належиться гр.-кат. парохіяльному урядові, а яку поляки хочуть віддати під будову каплиці. Поляки навозили на цю площу цегли і каміння, щоби будувати каплицю, але українці одного дня зібрались на площі і повиносили весь будівельний матеріял поза межі цвинтарища. Тепер цею справою заопікувалась поліція.

— **Направлено кривду, але тільки частинно.** З Самбора пишуть нам: "На днях завішених у правах гімн. учнів завізвала дирекція клясичної гімназії до складання доповняючих іспитів і вони по зложенню цих іспитів уже правильно ходять на науку. Родичі мають надію, що Кураторія затвердить зарядження дирекції щодо тих учнів. На жаль, не можемо того сказати про учительську семинарію, де ще до сьогодня справа завішених учнів не полагоджена.

— **Великий влом в поштовім уряді на головній стації у Львові.** До поштового уряду на головній залізничій стації у Львові закралися в ночі злодії і забрали кілька пакунків із поштовими значками вартости 300.000 золотих. Злодіїв не найдено.

— **Пожежі.** У зборівськім базарі вибухла пожежа, яка перекинулась і на інші будинки Зборова. Згоріло 52 склепи разом із товарами, а шкода виносить майже 1 міл. золотих. Причини пожежі невідомі. Більшість будинків і товарів забезпечені в асекураційних товариствах. У Бродах на днях згорів склеп кухонної посуди Самуеля Цайгера. — У Мізуню Старім в Долинщині згорів будинок Ізраеля Вільфа.

— **Перші громи і град.** Дня 7. березня в ночі над Горішнім Шлеськом прокотилась буря із громами, блискавицями і градом. Град падав майже 15 хвилин. Ця буря принесла перші весняні громи і блискавиці в серелущій Европі.

— **Міжнародній суд журналістів.** Берл. „Літераріше Вельт" з 28. II. ц. р. повідомляє, що Союз журналістів у Парижі постановив утворити міжнародній суд, який би стояв на сторожі правди у світовій пресі. Не мається на думці якусь цензуру, а лише установу, яка апелями до всего людства справляло би грубі фальшиві інформації односторонної преси. Безперечно, цей суд як і інші міжнародні „суди" буде зброєю „сильних" і „державних" народів. Слід однак і нашим журналістам зацікавитися цею установою, бо мабуть ніхто не потребує стільки коректури, скільки вся преса наших сусідів та її інформації.

—**Землетрус в Австрії.** Віденський сейсмограф метеорольогічної станиці занотував дня 6. березня в год. 1. в ночі землетрус на просторі 140 км². Цей землетрус найсильніше можна було відчути в околицях Відня, а навіть у західній Словаччині можна було цей землетрус відчути.

— **Копальняна катастрофа.** У копальнях нафти в Бакао в Румунії була катастрофа, в якій згинуло 8 осіб, а 10 було ранених. Причиною катастрофи був вибух газів, запалених через необережність робітників. Рівночасно в другій копальні в Ґура Окаїка також в Румунії пожежа охопила 30 цистерн нафти та 4 вежі і цеї пожежі не вдалось погасити кілька днів. Пожежу було видно кількасот кільометрів навкруги.

— **Льорд Ґледстон помер.** У Льондоні помер льорд Вісконт Ґледстон, син великого англійського державного мужа. Він був 1905 року державним секретарем внутрішних справ, потім ґубернатором полудневої Африки. В останних роках усунувся від політичного життя.

— **Нова жертва Тутанкамона.** Ще недавно писала преса про самовбивство 86-літнього льорда Уестбері, який брав участь у роботах при відкритті могили Тутанкамона, а вже з Льондону прийшли відомости, що підчас похоронів цього льорда похоронний караван переїхав двох малих хлопчиків, з яких один помер на місці, а другий у лічниці. Не встигли учасники похорону успокоїтись після цього випадку, а тут скоїлось нове нещастя: робітник, який ніс мраморну плиту, частину памятника на могилу померщого льорда Уестбері, упав на землю, а тягар мраморної плити роздавив його так, що його відвезено до лічниці в непритомнім стані. Тоді на учасників похорону напав такий страх перед помстою фараона, що всі розбіглись до дому і похорони закінчились тільки у присутности 5 осіб з найближчої родини померщого льорда.

— **З наукового життя за кордоном.** Засідання ч. 181 Українського Історично-Фільольоґічного Т-ва відбудеться у вівторок 11. березня в 15. год. в помешканні Маля Послюхарна (Прага V, Бжегова 5). Порядок дня: Доклади дійсних членів: 1. Смаль-Стоцького С. О. — „Чого серце плаче, ридає, кричить..." 2. Білецького Л. Т. — Збірник Інституту Т. Шевченка в Харкові „Шевченко і його оцінка".

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 8. березня ц. р.: за масло експортове солене й несолене пріма по 5.30 зол. за кільоґрам; за літру молока 0.35 зол. за літру сметани 1.80 зол.; яйця копа 5.20 зол.

Студентські справи.

З життя Української Студ. Громади у Варшаві.

В цьому році Українська Студентська Громада у Варшаві вступає в 10-ий рік свойого істнування. За девять літ тутешня Громада переходила ріжні фази в свойому розвитку. Заснована студентами емігрантами з Великої України, в 1927, 28 і 29 роках поповнюється Громада краєвим студентством з Галичини, Волині, Холмщини і Підляша. В невідрадних умовинах приходиться жити варшавській Громаді. Не отримуючи ніякої матеріяльної запомоги від університету, мусить Громада рахувати тільки на свої власні сили на допомогу українського громадянства. Тому цілий час Громада не має власного приміщення й тулиться при інших українських установах. До цього року Громада містилася при Українському Центр. Комітеті, тепер — в „Студентському Домі", що стоїть під заrядом Комітету Допомоги Українським Студентам м. Варшави.

Одначе і в цих невідрадних умовинах Громада розвиває культурно-просвітню працю серед нашого студентства та репрезентує українське студентство перед чужинцями. А саме в ділянці репрезентації та пропаганди української ідеї серед чужинців Варшава є широким полем до ділання, бо високі школи Варшави стягають до себе не тільки краєве, але й чужинецьке студентство.

З нагоди 10-их роковин свойого істнування влаштувала Громада дня 16. II. ц. р. вечірку, на програму якої склалися: відкриття та обрання почесної президії на чолі з професором І. Огієнком, слово голови У. С. Г. п. В. Сагайдаківського та концертова частина, виконана студентським хором під дириґуванням п. П. Доманчука. Вечірка пройшла з повним матеріяльним та моральним успіхом.

З життя Технічної Секції студентів-українців Гірничої Академії в Кракові.

Українці, студенти краківської Гірничої Академії, не мають свого власного товариства при Академії, а гуртуються в „Технічній Секції", заснованій перед двома роками при Українській Студентській Громаді Ягайлонського Университету в Кракові. Секцію засновано з метою обєднання та особистого зближення українців-студентів гірників і гутників, число яких на Гірничій Академії у Кракові що-року збільшається будьто нововступаючими, будьто старшими товаришами, які переносяться до заграничних високих гірничих шкіл (головно з Пшібраму). Під теперішню пору є записаних на краківській Гірничій Академії 19 українців, одначе не всі, на жаль, почуваються до обовязку обєднатись зі своїми в „Технічній Секції". В порівнанні до минулих років збільшилося в цім академічнім році зацікавлення між членами, наслідком чого діяльність і праця Секції починає йти нормальним шляхом.

Дня 1. лютого ц. р. Секція влаштувала свій традиційний Гірничий Вечір під протекторатом Вп. проф. Фещенко-Чопівських в товаристві запрошених гостей зпоміж інжинерів і українського студенства. Підчас спільної вечері представив голова Секції завдання українських гірників та широкими словами висказав подяку і вдячність проф. Фещенко-Чопівському за його моральну і матеріяльну допомогу в уладженні цього вечора, за його вказівки і батьківську опіку над студентами-українцями Гірничої Академії. Товариськими забавами закінчено Вечір, що залишив з певністю серед присутних миле враження.

Поруч плекання товариського життя Секція старається підпомагати членів у їх науковій праці та слідити за їх успіхами в цьому напрямі. Секція приступила до оснування фахової бібліотеки. Наразі куплено або з власних фондів або зібрано між членами деяку скількість книжок, а що на дальше виповнення бібліотеки нема грошей, тому Секція задумує звернутися до українських інженерів з проханням піддержати її гарний почин.

Орест Шпіцер.

З судової салі.

Процес Українбанку в Луцьку.

Наші читачі пригадують собі, що Дирекцію Українбанку обвинувачувано в тому, що вона нарушила статут банку, переводячи нібито недозволені операції та нарушуючи закон про лихву, побираючи нібито „надмірних відсотків". Однак справу порушила не скарбова палата, а волинське воєвідство. Раніше, ніж справу цю передано до суду, польська брукова преса піднесла галас про „сепаратизм" і „урядство" членів Дирекції, які, прикриваючись, мовляв, високими ідеями, тягнули з банку дуже великі особисті зиски. Коли перший раз ця

справа найшлася в судовій салі. Суд II відложив, покликуючи 25 свідків, що мали підтвердити дані обвинувачення. Оборона, натомісць, покликала лише 3 свідків.

Дня 1. березня ц. р. в 9. год. ранку розпочалася ця сензаційна справа. На розправі був прокуратор окружного суду **особисто**. Судив п. Добровольський, судя повітового суду. Боронили Дирекцію — мец. П. Вержиковський з Луцька та проф. В. Старосольський зі Львова. Мец. М. Багриновський, який теж був у числі оборонців, з огляду на недугу не міг прибути на процес.

Судова розправа розпочалася від відчитання всіх документів: протоколу ревізії, листа воєводи в цій справі, листа прокуратора, анонімового доносу неіснуючого на світі Яна Деркача, лист відділу безпеченства публичного й вияснення Дирекції. Особливо цікавими були: донос анонімову про „німецькі гроші", на які нібм працював Українбанк і дуже широке вияснення Дирекції, що збивала точку за точкою кожне твердження протоколу ревізії, подаючи автентичні документи на доказ своїх заперечень. Велике враження зробила аналіза Дирекцією закону про лихву, що спиралася на цитатах ріжних наукових творів, зясовання фонду Будови Дому, обгрунтовання ріжниці поміж акційним банком, домом банковим, кредитовою кооперативою, що працює для членів і кооперативою, що працює з нечленами.

Оборона зажадала виключення з доказів протоколу ревізії, як ніким непідписаного й анонімового доносу. Прокуратор прихилився до останньої вимоги, що-ж до першої — то заперечив цьому, хоч і не признавав його за офіційний документ. Суд виключив донос з актів справи.

Свідки, а було їх пару десятків, однозгідно зізнали, що платили вони законні відсотки; що-ж до рахунку будови дому — то платили вони **добровільно** складки, як самі на загальних зборах ухвалили. З огляду на те прокуратор відмовився від переслухання решти свідків. Свідки оборони, голови правлячих кас Стефчика, однозгідно зізнали, що всюди по касах Стефчика беруть той чи інший відсоток на будову власного дому.

Заступник предсідателя скарбової палати і його бухгальтер, що переводили ревізію, ствердили, що кожна кооператива по думці розпорядження міністрів про лихву може побирати законний відсоток, 1/4 проц. провізії оборотової й порто — разом до 18 проц. річно. Це лежить в легальних границях закону про лихву. Натомісць заперечили вони складки на будову власного дому. Треба підкреслити, що п. Я. Грабський, заступник предсідателя скарбової палати, заховувався коректно й свідчив більше-менше обєктивно; натомісць його бухгальтер, К. Мяра-Мяжинський, заховувався зовсім інакше, втручувався навіть у такі справи, про які його суд не питався, аби все представити в якнайгіршому світлі. Добалакався цей „бухгальтер" до того, що ведення помічних книжок в кооперативі він признав за „відемну сторінку", бо, мовляв, вони не дають нічого для пізнання підприємства. Що провадити замісць помічних книжок — „бухгальтер" не оповів нічого. Пан Мяра-Мяжинський відомий на цілу скарбову палату зі свого упередження до українців, бо він москвофіл.

Але навіть ці свідки-ревіденти не згадували ані словом про всі ті нісенітниці, що були писані в їхньому протоколі, а тільки звертали увагу, що банк не мав права видавати жира.

Прокуратор у своїй промові підтримував обвинувачення з арт. 579 і закону про лихву, але промовляв спокійно. Першим з оборонців промовляв мец. Вержиковський. Він перевів блискучу аналізу 579 арт. і доказав, що судова розправа не дала жадного приводу для приноровлення цього артикулу. Після того перейшов до обговорення закону про лихву, де, розглядаючи зізнання свідків, доказав, що не може бути мови про приноровлення цього закону. З черги промовляв проф. В. Старосольський. Він теж зупинився на цих артикулах, даючи мистецьку сильветку своїх правничих висновків. Обидві промови, сказані з надзвичайною експресією, майстерно й побудовані на залізній аргументації вислухали суд, прокуратор і присутня публика з напруженою увагою. З останнього слова скористав лише директор Олекс. Ковалевський, який наводячи факти, як з 30 зол. Дирекція допровадила інституцію до 5 міл. обороту й пятьсоттисячного нетто-білянсу, підкреслив, що, може, це найліпша відповідь на арт. 579. Висловив він радість, що свідки зізнали йота в йоту все те, що записано в банкових книжках, а нема що казати, що фаховий бухгальтер завжди може заховати все те, що уважає за потрібне, як цього лише хоче. Той факт, що Українбанк нічого не ховав, стоячи виразно на легальному грунті, є найліпшою ілюстрацією того, що Дирекція робила чисте діло. Коротка, але з чуттям сказана промова дир. Ковалевського, цілком доповнювала до річевих і фахових промов оборонців.

В 9 і пів год. вечора, себто після **дванацяти** годин веденого майже без перерви процесу (година на обід), суд удався на нараду для видачі присуду. В 9. год. 40 хв. суддя в атмосфері напруженого чекання виповненої по береги салі прочитав присуд: Як з арт. 579 (перекрочення), так і розпорядж. з дня 25. IV. 1929 р. (лихва) уважати членів Дирекції **за оправданих**. Натомісць, признаючи, що жиро було видано й що цього статут банку не передбачував, укарати кожного по 200 зол. грошевої кари.

В мотивах присуду суд ствердив, що члени Дирекції не мали особистих інтересів, що побирали відсотки лише по думці закону, як також не уживали маєтку для яких-небудь побічних цілей.

Так закінчилася ця головна справа й закінчилася, на щастя тих, як цього вимагала справедливість, а не як домагалися цього ріжні зоологічні письмаки зі „Слова Польского", чи „Куреркa Краковского", чи „Земі Волиньскей". Авторитетний орган ствердив, що всі закиди цеї преси чи то під адресою Дирекції Українбанку, чи РСУК що-до лихви, особистих зисків і т. д. — були звичайною й до того-ж нікчемною провокацією.

Майор Рильський перед судом.

Із дальших свідків, переслуханих у суді в Перемишлі, найцікавіші були зізнання Івана Война, наймита у фільварку убитої Рильської. Цей свідок твердить, що кілька хвилин перед трагічним випадком він бачив майора Рильського на прогульці в товаристві жінки, а зараз після цього почув стріли і крик покійної майорової: „Єзус Маря!" Після цього Іван Война бачив майора Рильського, як він скоро вертав до дому через парк.

Зізнання Івана Война зробили сильне враження і вони дуже обтяжують майора Рильського.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Зелиний Міський Театр:

Поведілок, 10. березня, год. 7·30 веч. „Жайворонок", виступ п. Кульчицької і п. Стадниківної.

Малий Міський Театр

Поведілок, 10 березня, год. 7·30 веч. „Процес Мері Деген".

Театр ревії „Тонг" — в салі кіна „Кольосей":

Поведілок, 10. і вівторок 11. березня, „Тут найдеш мужа". — Дві вистави: год. 7·30 і 9·30 веч.

Кіна.

АПОЛЬО: Звукова фільма „Крилата фльота" (з Рамон Новаром).

КАСІНО: Манолеску (Мозжухин).

КОЛЬОСЕЙ: Пат і Паташон, хлопці до всього.

ЛЕВ: Голосово-звукова фільма Галька (Монюшка).

МАРУСЕНЬКА: Пісня про отамана: Волга, Волга.

ОАЗА: Екзотична любка (Клара Бов).

ПАЛЯС: Звукова фільма: „Мельодія сердець" (Віллі Фріч, Діта Парльо, циганські пісні Янчі Бальога).

ПАН: Дзвонар із Нотр Дам.

ПАСАЖ: Останні Тарзанові пригоди. Сомонтів тиждень, ам. комедія.

ПРОМІНЬ: Батьку!

СІЛЕВЕ: Вуличний метелик (Анна Мей Вонг).

ФАТАМОРГАНА: Чортиця з Тріполісу.

ХИМЕРА: Інтригант (Яннінгс).

УТІХА: Дике кохання (Дольорес дель Ріо).

Програма радіо.

Вівторок 11. III. 1930

Варшава (1411,7) 17·45 Популярний концерт. **Краків** (312,8) 16·15 Концерт. **Лийпціг** (259) 16·30 Популярний концерт. **Льондон** (356,3) 19·40 Твори Шумана. **Берлін** (418) 16·35 Концерт з Липська. **Стокгольм** (436) 20·20 Шведські пісні. **Лянгенберг** (473) 13·05 Концерт радіооркестри. **Прага** (487) 20·00 Дуті інструменти. **Брюссель** (509) 21·15 Концерт. **Відень** (516,3) 15·30 Популярний концерт. **Мюнхен** (533) 16·30 Радіо-тріо. **Будапешт** (550) 17·30 Мадярська опереткова музика. **Ленінград** (1000) 16·00 Молоді артисти при мікрофоні. **Харків** (1304) 16·00 Камеральний концерт **Париж** (1725) 16·45 Пополудневий концерт.

Середа 12. III. 1930

Варшава (1411,7) 12·05 Грамофонові плити. **Краків** (312,8) 16·15 Програма для дітей. **Лийпціг** (259) 16·30 Популярний концерт **Льондон** (356,3) 16·25 Камеральна музика. **Берлін** (418) 19·30 Народні пісні **Стокгольм** (436) 18·15 Сольо на гармонії. **Будапешт** (550) 21·00 Голяндський вечір. **Москва** (825) 15·30 Симфонічний концерт. **Ленінград** (1000) 19·30 Зложена програма. **Харків** (1304) 16·00 Оперова музика. **Париж** (1725) 16·45 Пополудневий концерт.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Новий Український Театр під упр. П. Карабіневича.

Старий Самбір:
10/III — Базар.
11/III — Шукаю мужа.
Хирів:
12/III Вір Ізраїлю (премєра).
13/III Король життя.
Лісько:
14/III Вихрест.
15/III День і ніч.
16/III Шукаю мужа. 1575 3—?

Заходом „Католицької Акції" у Львові, відбудуться **Духовні вправи** (Реколекції) для Студентів Високих Шкіл в Церкві Св. Духа Духовної Семинарії при вул. Коперника ч. 36, в днях від 16—22 березня ц. р. — Призвання помочі Св. Духа і перша наука в неділю дня 16. березня в 18-ій год. 1586 2—2

На будову шпиталя Народної Лічниці зложили від листопада по конець лютого ц. р.: ПСК. Копичинці 00 зол., Українське Лік. Товариство місто вінців на могилу бл. п. д-ра Лукашевича 50 зол., Кооп. „Правда", Грусятичі 20 зол., П. Р. 20 зол., д-р Л. Ганкевич 12 зол., дир. С. Громницький 9 зол., д-р В. Кульчицький 5 зол. Медична Громада частину доходу з балю 20 амер. долярів. — Управа Лічниці складає всім жертводавцям подяку а дальші жертви просить присилати до Земельного Банку на книж. 2056 1595

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

ГОДИННИКИ тільки найліпших фабрик прецизійні продає за готівку і на рати від десятків літ з найліпшої сторони знана фірма **Іван Зельтенрайх**, Львів, пл. Марійська ч. 5 1002 44

МЕБЛІ НА РАТИ! готівкові ціни; також тапіцеровані **меблі**, власного виробу — найдешевше в **Доротеум** Льва Сапіги 34. телеф 15·01 44 31 ?

ГОДИННИКИ „Zenith", „Longines" також біжутерію власного виробу, поручає: Домбровський-Розважевський, Львів, (Готель Жоржа) — Догідні умови. 1195 9—?

ВИСИЛАЮ почтою гарні, вибирані гриби (найменше 5 кг.) по зол. 20·— 1 кг. — Сливкові повидла на цукрі в 5 кг. фасках за зол. 16·— Волоські оріхи в 5 кг. мішочках за зол. 26·— Правдиву овечу бриндзю в 5 кг. фасках зол. 16 . Франко за посліплатою. Мендель Штуммер, Косів к. Коломиї. 1382 10—10

АБСОЛЬВЕНТ гімназії прийме місце домашнього інструктора на догідних умовах. — Зголошення до Адм. „Діла" під „Інструктор". 1572 3—3

ДО ЗАМІНИ парохія Ябдонів, п. Сухостав к. Копичинець — найрадше за підгірську. 1584 2—2

УНЕВАЖНЮЮ згублену військову книжку, видану через ПКУ, Городок Ягайлонський на назвище Станислав Щирба, Яворів. 1587 2—3

Специяліст недуг легенів, серця і жолудка

д-р Фелікс Ган

Львів, Листопада 30.

1206 пересвітлення Рентгеном.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Д-р ЕВГЕН ДУРДЕЛЛО

бувш. лікар загравичних клінік, специяліст скірних, венеричних і сексуальних недуг **та лікарської косметики** ординує від 8—10½, 14—18, в неділі і свята від 10—11.

Гірське сонце. Вапофор. Діатермія. Кріотерапія. Сепаратові почекальні.

ЛЬВІВ, вул. Потоцького ч. 11. І. п.

826 Телефон 65—87.

АДВОКАТ

емер. окр. судця

Ромуальд Думин

відкрив адвокатську канцелярію в Стрию при вул. Трибунальській ч. 19.

1594 1—1

ЗВИЧАЙНІ

Загальні Збори

Спортового Т-ва „Україна"

відбудуться дня 22. березня ц. р. в 17-ій год. у салі „Української Бесіди" при вул. Рутовського 22/I з таким денним порядком:

1) Отворення Зборів.
2) Відчитання протоколу з попередніх Загальних Зборів.
3) Звіт Виділу з діяльности.
4) Звіт Скарбника.
5) Звіт Провірної Комісії.
6) Вибір нового Виділу і Провірної Комісії на основі нового статуту (§. 7.).
7) Внески й запити.

Якщо в означеній годині не буде відповідного комплєту, Збори відбудуться в годину пізніше.

Львів, 7. березня 1930 р.

За Виділ:

М. Лазорко, голова. Б. Рак, секретар.

1596

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Видавничої Спілки „Діло", Львів, Ринок ч. 10.